

for Huusmændene at blande dette Spørgsmaal ind i denne Lov. Derfor er jeg i dette Stykke gaaet sammen med den ærede Stiller af Lovforlaget; jeg er entig med ham i dette Punkt, hvad selve Loven angaaer; men naar vi derimod gaae over til den Paragraph, der tillader visse Jordegodseiere at blive fri for at undergives denne Lov, stiller Sagen sig anderledes. Man kan da stille sine Betingelser paa en anden Maade, uden i mindste Maade at forrofke Lovens Hovedbestaaelse, og jeg har derfor her foreslaaet, at ogsaa Fæstehuse paa Bøndejord skulle indbrages i selve Salgsplanen. De, der kjende de Salgsplaner, som have været forelagte fra Jordegodseiernes Side, ville vide, at der i det Mindste i adskillige af dem ikke blot er fremstillet, hvor stor Prisen for Gaardene, men ogsaa hvor stor Prisen for Husene skal være, og blandt de Bevillinger, som ere meddelte forskjellige Fideicommissbesiddere til overhovedet at maatte afhænde af deres Jordegods, er der netop nogle, der gjælde for Afhændelse saavel af Gaarde som af Huse. Jeg finder, at der er noget Rimeligt i, at man, naar man tillader en Jordegodseier at blive fri for Lovens Dvang, ogsaa gaaer et Skridt videre og siger til ham: Opstil ogsaa rimelige Betingelser, under hvilke Huusmænd kunne blive Eiere af de Steder, som de drive og ere i Besiddelse af. Jeg troer, at det vil findes rimeligt og billigt, at man fra Statens Side, naar man indrømmer Jordegodseieren en saa stor Begunstigelse som den, at han ikke skal være Loven undergivet, ogsaa kan fordrø, at han skal imødekomme det, der ligger i Statens Interesse i denne Sag, nemlig, at der opretholdes saa mange mindre Besiddelser som muligt. Jeg vil altsaa bede fastholdt, at, om man end gaaer ind paa dette Forslag, rører man dog derved aldeles ikke ved det Grundprincip, at man ikke vil have Huse ind under denne Lovs Afgjørelse, men man opsætter dette Spørgsmaal til en senere Tid, og holder sig blot til Gaarde, forsaavidt Loven skal anvendes. Forsaavidt derimod Frivilligheden skal herse i Henhold til billige Tilbud fra Godseiernes Side, men kun der, er det, jeg fordrer, at Huse skulle gaae med under en

saadan Salgsplan, og det Endringsforslag, som er stillet af mig under Nr. 26, gaaer alene ud derpaa. — Der er endnu et Forslag, som jeg har stillet, og som hører til selve Lovens Indhold, nemlig det, at der ved Benævnelsen Gaard forståes ethvert Jordbrug, som er Fæstetvang undergivet. Det vil erindres, at der ved 2den Behandling var opstillet et Forslag af Mindretallet i Udvalget, som gik ud paa, at der overalt, hvor der stod „Gaard“, skulde sættes „Fæstetved“, men dette Forslag blev forkastet med en dog ikke meget stor Majoritet, og man forkastede det væsentligst, fordi man frygtede for, at det skulde give Anledning til den Misforstaaelse, at Eiendomme, om hvilke det var klart, at de vare Huse, eller om hvilke det ikke var aldeles klart, at de havde en Gaards Egenstaber, skulde kunne blive dragne ind derunder. Efterat have raadført mig med den ærede oprindelige Stiller af dette Lovforslag, har jeg nu opstillet den her foreliggende Bestemmelse, hvilken jeg troer, han ikke kan have Noget imod, idet det dog har viist sig, at der er adskillige Eiendomme, om hvilke det er en Kjendsgjerning, at de bør være afsløselige eller sælgelige i Henhold til denne Lov, men som man ikke har nogen fyldestgjørende Betegnelse for i Loven selv, og om hvilke det ikke er vist, at de ville blive inddragne derunder. Underledes er dette Forslag altsaa ikke at forstaae; det er ikke et Forsøg paa at indsmugle Huse under denne Lov; det vil jeg blot gjøre opmærksom paa. — Jeg har saaledes udtalt mig om de af mig stillede Endringsforslag og skal iøvrigt bemærke, at jeg raader til, at de Herrer, som ikke ønske, at Loven skal blive saaledes, som den blev vedtagen ved 2den Behandling, ville stemme for disse Endringsforslag, idet jeg vil raade til ikke at være overbevist om, at denne Lov kommer tilbage til dette Thing.

H. C. D. Müller: Det Forslag, som det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgtreds (N. Andersen) og jeg have tilladt os at stille under Nr. 8 med det dertil hørende Underendringsforslag (see Sp. 2851) er, som det ærede Thing vil see, kun et fyldigere Udtryk for Noget, som allerede kom ind